

regler for kommunale indberetninger og redegørelser. Udvalget skulle på denne baggrund fremsætte anbefalinger til eventuelle ændringer i forhold til i dag. Udvalget fremkom i maj 2003 med en rapport vedr. kommunale råd og nævn mv., hvori udvalget bl.a. anbefaler, at de lovpligtige integrationsråd, amtsmusikudvalg, museumsråd, folkeoplysningsudvalg og de grønne råd gøres frivillige, samt at koordinationsudvalgenes årlige redegørelser og den kommunale sundhedsredogørelse afskaffes.

Det er i aftalerne mellem regeringen og de kommunale parter om kommunernes økonomi for 2004 anført, at regeringen vil søge Folketingets tilslutning til gennemførelsen af udvalgets anbefalinger i indeværende folketingssamling.

Nærværende lovforslag om frivilliggørelse af folkeoplysningsudvalgene er fremsat med henblik på opfyldelsen af anbefalingen om frivilliggørelse af folkeoplysningsudvalgene fra Udvalget vedr. kommunale råd og nævn mv. Lovforslaget fremsættes samtidigt med fremsættelsen af lovforslag om frivilliggørelse af amtsmusikudvalgene, museumsrådene og integrationsrådene og lovforslag om afskaffelse af koordinationsudvalgenes årlige redegørelser og den kommunale sundhedsredogørelse. Udvalgets anbefalinger vedrørende de grønne råd vil indgå i forbindelse med miljøministerens kommende revision af naturbeskyttelsesloven i Folketingssamlingen 2003/2004.

2.1. Baggrunden for udvalgets anbefalinger om frivilliggørelse af visse kommunale råd og nævn

Det fremgår af rapporten fra Udvalget vedr. kommunale råd og nævn mv., at målsætningen om en enkel og overskuelig struktur er væsentlig for hele den offentlige administration, ikke blot den statslige, men også den kommunale. I kommunerne bygger forvaltningsstrukturen på kommunalbestyrelsen som kommunens øverste myndighed. Kommunalbestyrelsen er således kompetent til at træffe afgørelse i enhver sag, som vedrører kommunen, medmindre andet følger af lovgivningen. Der er ikke andre kommunale organer, som har kompetence til at efterprøve kommunalbestyrelsens beslutninger. Kommunalbestyrelsen kan frit delegerede beslutningskompetence til økonomiudvalget, et stående udvalg eller til den kommunale administration, medmindre andet følger af lovgivningen.

Kommunalbestyrelsen har en generel adgang til at nedsætte særlige udvalg, jf. den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 4, der kan bestå af kommunalbestyrelsesmedlemmer og andre, herunder ansatte i den kommunale administration. Særlige udvalg kan enten have forberedende eller rådgivende funktioner for kommu-

nalbestyrelsen, økonomiudvalget eller et stående udvalg eller tillægges beslutningskompetence inden for et bestemt, nærmere afgrænset område. Et særligt udvalg kan ikke tillægges almindelige administrerende funktioner.

Der er imidlertid afvigelser fra dette hovedprincip. Visse råd og nævn med selvstændig beslutningskompetence eller med rådgivende eller vejledende funktioner er kommunalbestyrelsen pålagt at oprette i henhold til særlig hjemmel i sektorlovgivning.

Afvigelserne i sektorlovgivningen om en lovpligtig nedsættelse af råd og nævn tager ikke nødvendigvis højde for forskelle kommunerne imellem. Forskelle i eksempelvis kommunistørrelse og politiske prioriteringer taler tværtimod for en høj grad af fleksibilitet.

For så vidt angår de *kommunale råd og nævn med administrative opgaver* kan fleksibiliteten give kommunalbestyrelsen mulighed for at indrette kommunalforvaltningen således, at det administrative ressourcforbrug minimeres. De overordnede målsætninger taget i betragtning bør afvigelser fra dette hovedprincip derfor begrænses.

Udvalget vedr. kommunale råd og nævn mv. har samlet fundet det mest hensigtsmæssigt at lægge vægt på, at kommunalbestyrelsen så vidt muligt har frihed til at nedsætte kommunale råd og nævn med administrative opgaver og dermed indrette den kommunale forvaltning under hensyntagen til målsætningerne om enkelhed og effektivitet i opgaveløsningen (frivillighedsprincippet). Særlige hensyn til f.eks. organets uafhængighed, individets retssikkerhed og fremme af samarbejdet mellem kommuner og andre myndigheder kan dog i visse tilfælde tale for, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at nedsætte bestemte organer med administrative beføjelser.

Frivillighedsprincippet udelukker dog ikke, at det kan anbefales kommunerne at oprette bestemte råd og nævn. Ligeledes udelukker det heller ikke, at der, for så vidt angår administrative råd og nævn, udarbejdes bestemmelser om organernes medlemssammensætning, arbejdsrammer, sekretariatsbetjening mv., som kommunerne er forpligtede til at følge, hvis kommunalbestyrelsen vælger at nedsætte organerne. Formålet med sådanne bestemmelser kan eksempelvis være at sikre retssikkerheden. Bestemmelserne kan supplere den nødvendige lovhjemmel, som en overførsel af administrative beføjelser til et råd eller nævn forudsætter.

For så vidt angår *kommunale råd og nævn med rådgivende opgaver* taler målsætningen om en enkel, effektiv struktur og hovedprincippet om kommunalbe-